

سنتر نانوذرات نقره به روش کاهشی و تاثیر جذب سطحی پارانیتروانیلین و کربن دی سولفید بر روی آن

رعنا باقری*، احمد کمپانی، ناصر شاه طهماسبی، طیبه هاشمی فر

آزمایشگاه تحقیقاتی مواد و الکتروسرامیک، گروه فیزیک دانشکده علوم، دانشگاه فردوسی مشهد

* رعنا باقری (E-mail: hadis.2010@yahoo.com)

چکیده

در این تحقیق محلول کلئیدی نانو ذرات نقره به روش کاهشی تهیه و اثر غلظت‌های مختلف پارانیتروانیلین و کربن دی سولفید بر پایداری نانو ذرات نقره بررسی شده است. نانو ذرات تهیه شده با استفاده از میکروسکوپ الکترونی عبوری (TEM) مشخصه یابی شدند میانگین اندازه ذرات 32nm می‌باشد. ویژگی‌های اپتیکی آن‌ها با کارگیری طیف سنجی $UV-Vis$ مطالعه شد. نتایج نشان می‌دهد که تا غلظت $[PNA] = 2\text{mM}$ پایداری ذرات نقره بهتر شده اما برای غلظت‌های بالاتر روند پایداری کاهش می‌یابد. قله جذب پلاسمون سطحی در غلظت $[PNA] = 2\text{mM}$ برابر $\lambda_{\text{max}} = 400\text{nm}$ بدست آمد.

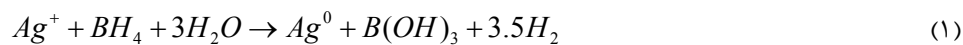
واژه‌های کلیدی: نانو ذرات نقره، روش کاهشی، پارانیتروانیلین، کربن دی سولفید

۱- مقدمه

نانو ذرات نقره به دلیل ویژگی‌های جالب توجه از قبیل خواص کاتالیستی [1]، الکترونیکی، اپتیکی [3,4] و نیز ضد باکتریایی [2] بسیار مورد توجه محقق قرار دارد. برای تهیه نانو ذرات نقره روش‌های متفاوتی وجود دارد که از آن جمله می‌توان به روش‌های الکتروشیمیایی، تولن، چگالش فاز بخار و روش کاهشی اشاره کرد. انتخاب روشی مناسب برای داشتن نانو ذرات نقره با اندازه کوچک و توزیع یکنواخت ذرات بسیار مهم است. در این تحقیق روش کاهشی برای تهیه نانو ذرات نقره مورد استفاده قرار گرفته است و غلظت بهینه کربن دی سولفید و پارانیتروانیلین به منظور سنتز نانو ذرات نقره دارای توزیع یکنواخت و نیز پایداری بالا بدست آمد. کیوپینگ هانگ و همکاران [6] سنتز نانو ذرات نقره به روش کاهشی را انجام دادند اما با توجه به غلظت- $[CS_2] = 1\text{mM}$ ، نانو ذرات تهیه شده پایداری بسیار پایینی داشتند و لذا در این پژوهش، برای بالا بردن جذب سطحی، غلظت CS_2 را در حد میکرومولار وارد کردیم [7].

۲- روش آزمایش

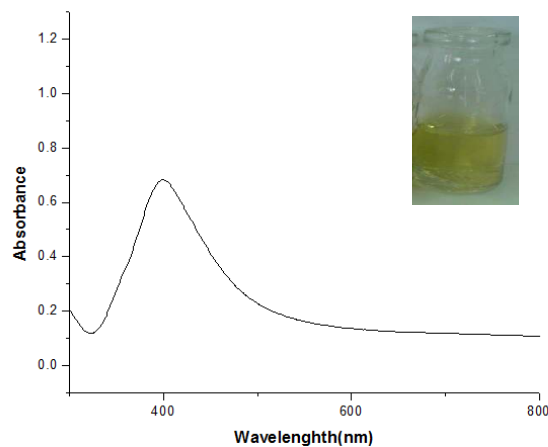
به منظور تهیه نانو ذرات نقره به روش کاهش از مقادیر مناسب محلول سدیم برو هیدرید ($NaBH_4$)، نیترات نقره ($AgNO_3$) با استفاده از آب مقطر تهیه شد، با نسبت مولی $\frac{[NaBH_4]}{[AgNO_3]} = 40$ استفاده شد. در ظرفی دیگر ابتدا محلول اتانولی CS_2 ($1ml, 5\mu M$) را قطره قطره به محلول KOH ($1mL, 1mM$) اضافه شد. سپس پارانیتروانیلین (PNA) ($1ml, 1mM$) به محلول تهیه شده اضافه گردید با نسبت مولی $\frac{[PNA]}{[KOH]} = 1$ و به مدت ۱۰ دقیقه در دستگاه اولتراسونیک قرار داده شد. در نهایت محلول $PNA - KOH - CS_2$ سریعاً به محلول نانو ذرات نقره اضافه و در دمای اتاق به مدت ۱۵ دقیقه هم رده شدند، به طوری که محلول محتوی $PNA - KOH - CS_2$ با محلول نانو ذرات نقره واکنش داده و دی تیوکر بامات ($Dithiocarbamate$) (DTC) تولید گردید. در نهایت نانو ذرات نقره، بر طبق معادله زیر، با $pH=10$ و $NaBH_4$ به عنوان احیاگر و PNA نیز به عنوان پایدارکننده تهیه می شود

از آن جا که افزایش دما باعث کاهش غلظت نانو ذرات و بزرگتر شدن اندازه آنها می شود [5] بنابراین در دمای مناسب 25^0C انتخاب شد.

۳- نتایج

شکل ۱ طیف جذب بر حسب طول موج برای نانو ذرات نقره تهیه شده را نشان می دهد همان طور که در شکل مشاهده می شود یک قله در طول موج $\lambda_{max} = 400nm$ است با توجه به شدت این قله چنین به نظر می رسد که این نانو ذرات پایداری خوبی ندارند زیرا غلظت ذرات نقره در محلول نسبتاً پایین است.

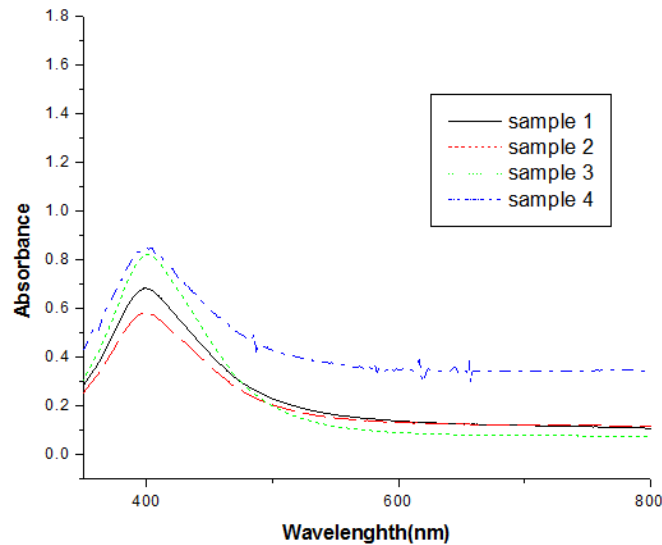
شکل ۱: طیف جذب پلاسمون محلول کلئیدی نانو ذرات نقره با غلظت $0.1mM$ پارانیتروانیلین، عکس سمت راست نمایش دهنده رنگ زرد محلول کلئیدی ذرات نقره تهیه شده

برای رسیدن به پایداری بالا از غلظت های مختلف PNA ، CS_2 مطابق جدول زیر استفاده کردیم.

جدول ۱: غلظت های متفاوت PNA ، CS_2 مورد استفاده در محلول کلئیدی نانو ذرات نقره.

غلظت CS_2	غلظت PNA	نمونه
$10\mu M$	$1mM$	۱
$5\mu M$	$1mM$	۲
$5\mu M$	$2mM$	۳
$5\mu M$	$0/5mM$	۴

همان‌طور که در شکل ۲ مشخص است افزایش PNA و کاهش CS_2 در محلول کلونیدی نانو ذرات نقره سبب افزایش شدت قله پلاسمون و کاهش پهنای قله شده است. بیشترین شدت برای بیشترین غلظت روشن بوده اما پایداری و ماندگاری آن نسبت به محلول قبلی بیشتر می‌باشد. که در نمونه ۴ که در آن غلظت $[PNA] = 2mM$ و مقدار کمتر غلظت $[CS_2] = 5\mu M$ رخ می‌دهد. در این حالت باز هم رنگ محلول زرد است اما پهنای قله نمونه ۴ به مراتب بیشتر از پهنای قله نمونه ۳ می‌باشد که این نشان دهنده پخش شدگی بیشتر نانو ذرات نقره (غلظت کمتر) نسبت به نمونه ۳ می‌باشد.

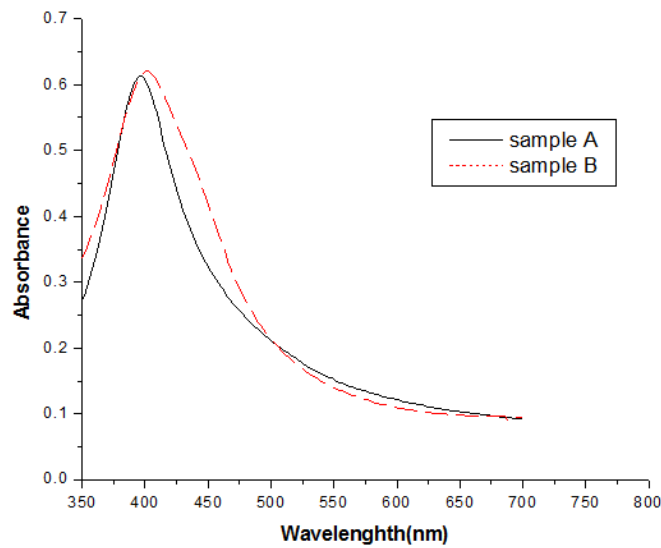

شکل ۲: طیف جذب پلاسمون محلول کلونیدی نانو ذرات نقره با غلظت‌های مختلف PNA و CS_2 با اضافه شدن بودر احیاگر به نقره نیترات

برای بررسی بیشتر در مرحله بعد غلظت $[CS_2] = 5\mu M$ انتخاب گردید و سه نمونه با غلظت‌های متفاوت PNA مطابق جدول ۲ تهیه شده اند.

جدول ۲: سه نمونه تهیه شده با غلظت‌های متفاوت PNA و غلظت ثابت CS_2 در محلول کلونیدی نانو ذرات نقره.

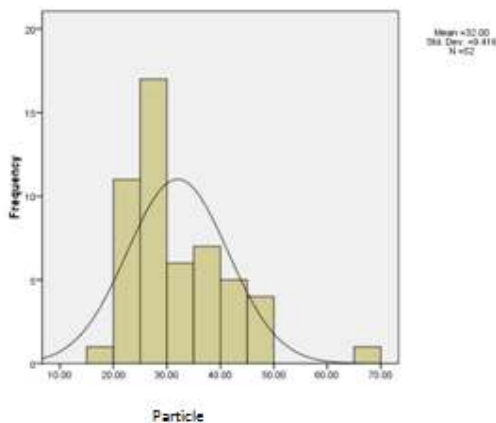
غلظت CS_2	غلظت PNA	نمونه
$5\mu M$	$2mM$	A
$5\mu M$	$6mM$	B

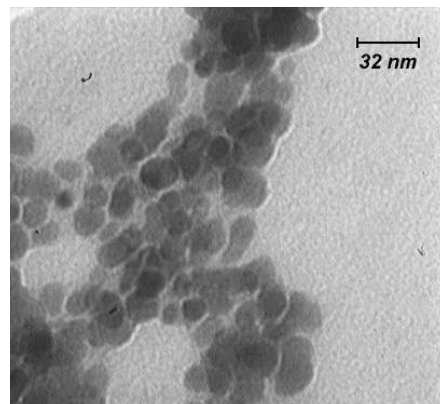
شکل ۳: نمودار جذب پلاسمون محلول کلئیدی نانو ذرات نقره با غلظت ثابت CS_2 و دو غلظت‌های مختلف PNA

همان طور که نمودارهای شکل ۳ دیده می‌شود شدت قله جذب برای دو نمونه با غلظت $[CS_2] = 5 \mu M$ و غلظت-های $[PNA] = 2 mM$ ، $[PNA] = 6 mM$ تقریباً یکسان بوده اما قله مربوط به B یک شیفت به سمت طول موج‌های بالاتر دارد که نشان دهنده بزرگتر بودن اندازه نانو ذرات نقره می‌باشد.

به منظور بررسی اندازه و شکل نانو ذرات نقره از میکروسکوپ الکترونی عبوری TEM نیز استفاده شده است. شکل ۴ تصویر TEM گرفته شده از نانو ذرات نقره تهیه شده و همان طور که این تصویر نشان می‌دهد توزیع ذرات نسبتاً یکنواخت و شکل آن‌ها تقریباً کروی است. نمودار هیستوگرافی نانو ذرات در شکل ۴ ب تهیه شده نشان می‌دهد که میانگین اندازه ذرات نقره در حدود ۳۲ نانومتر می‌باشد.

ب

الف

شکل ۴: تصویر TEM حاوی محلول کلئیدی نانو ذرات نقره با $[PNA] = 2 mM$ ، $[CS_2] = 5 \mu M$ و تصویر سمت راست نمودار هیستوگرافی نانو ذرات نقره.

نتیجه گیری

در این تحقیق سنتز نانو ذرات نقره در غلظت‌های مختلف PNA ، CS_2 و به روش احیاگر شیمیایی انجام شد. تاثیر غلظت PNA ، CS_2 بر جذب سطحی نانو ذرات نقره بررسی شده‌اند و مشخص شد که حالت بهینه $[PNA] = 2mM$ ، $[CS_2] = 5\mu M$ اتفاق می‌افتد که در این صورت همان طور که تصویر TEM نشان می‌دهد شکل و توزیع اندازه نانو ذرات نقره سنتز شده به صورت مطلوب و یکنواخت می‌باشد. قله پلاسمون سطحی مربوط به حالت بهینه ماکسیمم به $400nm$ و اندازه متوسط ذرات $32nm$ می‌باشد.

سپاسگزاری

از کمک و راهنمایی آقای دکتر رضا تکجو چلارس از بخش شیمی دانشکده علوم دانشگاه فردوسی مشهد قدردانی می‌شود و نیز یاد و خاطره استاد فقید آقای دکتر سید محمد حسینی را گرامی میداریم.

مراجع

- [1] S A Moshkalyov, A L D Moreau, H R Gutierrez, M A Cotta and J W Swar, *Materials Science and Engineering B*, **112**, 2004, 147
- [2] H J Jeon, S C Yi, S G Oh, *Biomaterials*, **24**, 2003, 4921
- [3] JT Lue, *J. Phys. Chem. Solids*, **62**, 2001, 1599
- [4] A A Scalisia, G Compagninia, L Durso, O Puglisia, *Appl. Surf. Sci.* **226**, 2004, 237.
- [5] XC Jiang*, WM Chen, CY Chen, SX Xiong and AB Yu, *J. Chem. Sci.*, **120**, 2008, 515
- [6] Cuiping Han and Haibing Li, *Analyst*, **135**, 2010, 583
- [7] Arnim Henglein, and Dan Meisel, *J. Phys. Chem. B*, **102**, 1998, 8364